

1. Parter och domslut

1.1 Martin Hensvold

Parter

Tilltalad

Per MARTIN Hensvold, 19720531-8517
Smedsbyvägen 507, 975 98 Luleå

Offentlig försvarare

Advokat Mattias Jaldeby
Advokatbyrån Kaiding Kommanditbolag
Box 114, 941 23 Piteå

Åklagare

Kammaråklagare Rickard Finnberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Luleå
Box 924, 971 28 Luleå

Målsägande (part)

EILIF Martin Hensvold
Smedsbyvägen 507, 975 98 Luleå

Målsägandebiträde

Advokat Karoliina Ikonen Simu
Advokatbyrån Karoliina Ikonen AB
Pontonjärvägen 10, 961 43 Boden

Domslut

Brott som Martin Hensvold döms för

Synnerligen grov misshandel, 3 kap 6 § 2 st brottsbalken, 2022-07-29, Luleå

Påföljd

Rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning

Rapporterade lagrum

Lagrum som har tillämpats och rapporterats till andra myndigheter

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress

Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress

Skeppsbrogatan 43
Luleå

Expeditionstid

måndag - fredag
08:00-16:00

Telefon

0920-29 55 00

E-post

lulea.tingsratt@dom.se

Webb

<https://www.domstol.se/lulea->

Brott har begåtts under påverkan av allvarlig psykisk störning (30 kap 6 § brottsbalken).

Häktning m.m.

Martin Hensvold ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Skadestånd

Martin Hensvold ska betala skadestånd till Eilif Hensvold med 557 900 kr.

Beloppet avser 250 000 kr för kränkning, 305 500 kr för men på grund av permanent blindhet samt 2 400 kr för förlorade tänder. Martin Hensvold ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 29 juli 2022 tills betalning sker.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på fotobilaga till rättsintyg.

Sekretessbestämmelsen i 35 kap 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i den rättspsykiatriska undersökningen och läkarintyg som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Martin Hensvold ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Mattias Jaldeby får ersättning av staten med 194 061 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 122 594 kr arbete
- 23 760 kr tidsspillan
- 8 895 kr utlägg
- 38 812 kr mervärdesskatt

Karoliina Ikonen Simu får ersättning av staten med 51 049 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 36 793 kr arbete
- 3 630 kr tidsspillan
- 416 kr utlägg
- 10 210 kr mervärdesskatt

2. Yrkanden

2.1 Stämningsansökan, aktilaga 21, 2022-09-16, åtalspunkt 1

Synnerligen grov misshandel, 3 kap 6 § 2 st brottsbalken, 2022-07-29, Luleå

Gärningsbeskrivning

Martin Hensvold har den 29 juli 2022 på Smedsbyvägen 505 i Luleå kommun uppsåtligen tillfogat sin far Eilif Hensvold smärta, blånader, förlust av två tänder, blödning under spindelvävshinnan (mellersta hjärnhinnan) och blindhet på båda ögonen. Detta genom att knuffa honom till marken, hålla fast honom och slita ut båda hans ögon.

Misshandeln bör bedömas som synnerligen grov då Martin Hensvold genom agerandet ovan tillfogat Eilif Hensvold bestående kroppskada, i form av permanent blindhet på båda ögonen, samt då han orsakat Eilif Hensvold synnerligt lidande.

I försvårande riktning ska även beaktas att Martin Hensvold visat särskild hänsynslöshet och råhet då våldet riktats mot en person som på grund av hög ålder haft nedsatt förmåga att freda sig mot angreppet. Detta då Eilif Hensvold vid tidpunkten var 77 år gammal.

2.2 Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att Martin Hensvold ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

2.3 Skadestånd

Eilif Hensvold har begärt att Martin Hensvold ska betala skadestånd med 582 900 kr. Beloppet avser 275 000 kr för kränkning, 305 500 kr för men på grund av permanent blindhet samt 2 400 kr för förlorade tänder. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 29 juli 2022 tills betalning sker.

3. Skäl

Skuldfrågan

Martin Hensvold har erkänt gärningen.

Martin Hensvold har berättat att han ville göra sin far Eilif illa och att han grävde ut båda ögonen på pappan med fingrarna, troligen med höger hand. Han spolade inte hett vatten på sin far utan på golvet.

Eilif Hensvold har berättat att hans son Martin har varit sjuk sedan år 2002. Efter att Martin blev dömd för mord på sin före detta sambo avtjänade Martin ett fängelsestraff och blev utsläppt år 2017. De sista åren av straffet tillbringade Martin på rättspsykiatri i Öjebyn. Martin fortsatte att behandlas på grund av paranoidea vanföreställningar och de hade flertalet kontakter under åren med psykiatri i Öjebyn för att Martin skulle få adekvat hjälp. Martin

vårdades med stöd av tvångsvårdslagstiftning men fick inte den hjälp han behövde och Martin hade själv bristande sjukdomsinsikt. De har alltid stöttat Martin, som bott och arbetat på gården. Den aktuella dagen kom han hem sent på kvällen. På gården har de mjölkkor och 26 kalvar som flaskmatas. Han hade precis gett kalvarna kvällsflaskorna då Martin kom ut och pratade med honom. Han märkte att Martin var aggressiv och medan han värmdes mjölk till kalvarna tog Martin varmvattenslangen och spolade hett vatten på honom. Han rusade in mjölkrummet och Martin kom efter och kastade sig på honom så att han ramlade ner på betonggolvet och slog sig i huvudet. Det blev ett slagsmål på liv och död och han fruktade att Martin skulle slå ihjäl honom. När Martin låg över honom kände han hur Martin grävde honom först i ena ögat och sedan i det andra. Han kom då åt att bita Martin i ena handen. Han förstod inte hur skadad han var eftersom han kände sig bortkopplad vid tillfället, men kom på att han skulle "spela död". Han märkte att Martin gick därifrån, men kunde inte orientera sig och förstod inte då att ögonen var borta. Han kunde inte gå på grund av förlusten av synen men kröp till sin bil som var parkerad strax utanför. Han tutade tills han fick hjälp.

Tingsrätten finner åtalet styrkt genom den tilltalades erkännande som vinner stöd av målsägandens uppgifter och den övriga utredningen. Gärningen är att bedöma som synnerligen grov misshandel på de grunder som åklagaren angett.

Skadestånd

Martin Hensvold har medgett att utge skadestånd med 505 500 kr, varav 200 000 kr för kränkning och begärt belopp om 305 500 kr avseende men på grund av permanent blindhet. Han har bestritt ersättning för förlorade tänder men vitsordat beloppet om 2 400 kr.

Mot bakgrund av utgången i ansvarsdelen ska Martin Hensvold förpliktas att utge ersättning till Eilif Hensvold.

Tingsrätten finner att skälig ersättning för kränkning får anses uppgå till 250 000 kr mot bakgrund av att det rör sig om ett synnerligen allvarligt brott och att brottet riktats mot en närstående, fysiskt svagare part, i dennes hem.

Ersättning för men ska utgå med medgivet belopp om 305 500 kr.

Tingsrätten finner att utredningen visar att Martin Hensvold förorsakat att målsäganden förlorat två tänder, varför ersättning ska utgå även för denna skada. Om beloppets storlek råder inte tvist.

Påföljd

Tingsrätten har inhämtat ett rättspsykiatriskt utlåtande av vilket framgår att Martin Hensvold har begått den aktuella gärningen under påverkan av en allvarlig psykisk störning, att han vid tiden för undersökningen led av en allvarlig psykisk störning, att han till följd av sitt psykiska tillstånd och personliga förhållanden i övrigt har behov av psykiatrisk vård som är förenad med frihetsberövande och annat tvång, att det därmed finns medicinska förutsättningar att överlämna honom till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap 3 § brottsbalken och att det till följd av den psykiska störningen finns risk för återfall i brottslighet av allvarligt slag.

Mot bakgrund av utredningen finner tingsrätten att Martin Hensvold istället för att dömas till ett fängelsestraff ska överlämnas till rättspsykiatrisk vård. Vården ska, mot bakgrund av risken för återfall i brottslighet av allvarligt slag förenas med särskild utskrivningsprövning.

Häktning

Martin Hensvold döms för mycket allvarlig brottslighet, som har ett minimistraff som överstiger fängelse två år. Mot bakgrund härav och då det föreligger risk för återfall i likartad brottslighet ska han kvarbli i häkte till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft.

Sekretess

Sekretessen för uppgifterna om målsägandens hälsotillstånd i förundersökningen och för uppgifterna om den tilltalades hälsotillstånd i det rättspsykiatriska utlåtandet och läkarintyget ska bestå.

4. Rätten

Rådmannen Niklas Lind samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Niklas Lind

5. Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Luleå tingsrätt senast den 1 december 2022.

Överklagandet ska vara skriftligt. Luleå tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Övre Norrland.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Luleå tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och

telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.

6. Skicka eller lämna in överklagandet till Luleå tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Luleå tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Övre Norrland.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Övre Norrland skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Hovrätten för Övre Norrland tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Luleå tingsrätt eller Hovrätten för Övre Norrland om du har frågor.